Η ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΟΜΑ ΔΡΟΣΕΡΟΥ «Η ΕΛΠΙΔΑ»

«Καλύτερα να μεγαλώνουν τα παιδιά μας και ΜΕΤΑ ΝΑ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ» ΛΕΕΙ Η ΣΑΜΠΙΧΑ ΣΟΥΛΕΪΜΑΝΟΓΛΟΥ

Για το τελετουργικό του γάμου, τα ήθη κι έθιμα των Ρομά, για τα ταμπού, την αλλαγή νοοτροπίας που βάζει ο σύλλογος, μίλησε στον δημοσιογράφο του «Χ» Δήμο Μπακιρτζάκη, η Σαμπιχά Σουλεϊμάνογλου, εξηγώντας όλα τα διαδικαστικά που έλαβαν χώρα. Ο γάμος στο Δροσερό είναι ένα γεγονός όπου συμμετέχουν όλοι.

«Τα πολύχρωμα υφάσματα, η γλώσσα μας είναι τα χαρακτηριστικά μας και εφόσον ο σύλλογός μας ιδρύθηκε πάνω σε αυτά τα πράγματα για να κρατάμε τα ήθη και τα έθιμα της κουλτούρας μας και πάνω από όλα την γλώσσα μας, συμμετέχουμε για 2η φορά τώρα στο Ίδρυμα και να είναι καλά που μας παραχωρούν τον χώρο τους και μας εκτιμούν πάνω από όλα, δείχνοντας πώς παντρευόμαστε, πώς δίνουν λεφτά στους γονείς τι ακριβώς κάνουμε σ' αυτή την μεγάλη στιγμή…

Πώς ξεκινάει ένας γάμος παραδοσιακός των Ρομά;

-Ο γάμος μας κρατάει 3 ημέρες. Στην παράσταση όμως θα γίνει και ένα μικρό κομμάτι, κάπου 15 λεπτά και πώς γίνεται η συμφωνία του αρραβώνα.

Τι περιλαμβάνει η συμφωνία κ. Σαμπιχά;

-Περιλαμβάνει χρηματικό ποσό αν η οικογένεια κρατάει καλά η τσέπη της μέχρι και 3.000, πολλά χρυσαφικά βραχιόλια, σκουλαρίκια, δακτυλίδια και ό,τι άλλο διαλέξει η νύφη.

Και από ό,τι ξέρω οι γονείς έχουν δεν έχουν, στον γάμο τουλάχιστον είναι γαλαντόμοι. Βρίσκουν για τα παιδιά τους.

-Ναι, θα βρουν τον τρόπο για να τα βρούνε, είτε δάνειο θα πάρουν, είτε θα δανειστούν από συγγενείς, είτε δικά τους λεφτά, θα βρουν τον τρόπο για να βγουν και άξιοι. Και έτσι είναι σε εμάς το σωστό. Θα πρέπει ο γονιός όταν πάει να κάνει αυτό τον γάμο, θα πρέπει και να τα καταφέρει.

Τρεις μέρες λοιπόν το γλέντι όπως μας είπατε. Τι γίνεται εκεί στο γλέντι;

-Η πρώτη μέρα που είναι η μέρα του κνα, η χένα που βάφονται μετά από την συμφωνία θα γίνει η πρώτη μέρα της νύφης που θα της βάλουν το κνα στα χέρια και στα πόδια. Θα δείξει στον οικισμό τα προικιά της που είναι ένα δωμάτιο, ό,τι έχει, υφάσματα, ρούχα, διάφορα άλλα σεμέν, μέχρι και παιδικά ρούχα.

Αυτά είναι χειροποίητα τα περισσότερα ή αγοράζονται;

-Κάποια χειροποίητα και κάποια τα αγοράζουν. Και στολίζει ένα δωμάτιο της νύφης που εκεί μέσα θα κοιμάται με τις φίλες της δυο μέρες, την 3η μέρα φεύγει η νύφη και πάει στον γαμπρό. Η πρώτη μέρα είναι αυτό, ότι θα έρθουν καλεσμένες φίλες, δηλαδή είναι ελεύθερη η πρώτη μέρα, όποιος θέλει και έχει το κέφι θα χορέψει. Καταρχάς εκείνη την μέρα όλος ο οικισμός μας είναι μία οικογένεια, δεν χρειάζεται να τους πούμε ελάτε, θα έρθουν. Μετά από το κνα, την δεύτερη μέρα, την άλλη μέρα, από τη νύφη ξεκινάει όλο το έθιμο, είναι καλεσμένοι και οι κάτοικοι, οι συγγενείς, οι φίλοι και οι γνωστοί και τα συμπεθέρια σε ένα κέντρο, σε οποιοδήποτε κέντρο συμφωνήσουν, αν και παλιά γινόταν μέσα στον οικισμό, στις αυλές των σπιτιών. Βέβαια τότε ήταν πιο όμορφα. Τώρα έχει αλλάξει αυτό επειδή έχει πολύ κούραση και πάνε σε κέντρα. Εκεί μέσα θα χορέψουν, θα δώσουν τα δώρα της νύφης και του γαμπρού, τα συγχαρητήρια και τις ευχές. Η τρίτη μέρα είναι επίσημη που ο γαμπρός πάει στο σπίτι της νύφης για να την πάρει.

Δυστυχώς υπάρχει η νοοτροπία το κορίτσι αν φτάσει στα είκοσι χρόνια και δεν παντρευτεί να θεωρείται «γριά»…

Δηλαδή την τρίτη μέρα βλέπει ο γαμπρός τη νύφη.

-Τώρα πλέον έφυγαν αυτά, τώρα οι γαμπροί πάνε και βλέπουν τη νύφη, αλλά την τρίτη μέρα είναι ότι θα την πάει στο δικό τους σπίτι. Φεύγει από την οικογένεια η νύφη και είναι τα αποχαιρετιστήρια. Βέβαια πέφτει και πολύ κλάμα. Καταρχάς η νύφη είναι μικρή, προσπαθούμε και αυτό να το σταματήσουμε. Καλύτερα είναι να μεγαλώνουν πρώτα τα παιδιά μας και μετά να παντρεύονται.

Πόσο χρονών παντρεύονται συνήθως και σήμερα κ. Σαμπιχά;

-Αναλόγως. Μπορεί και 14 χρονών να είναι η νύφη, μπορεί και 17, μπορεί και 15 ή 16 χρονών.

Η πιο μεγάλη τι γίνεται;

-Πιο μεγάλη δεν είναι καλό να μείνει στον οικισμό. Υπάρχει η νοοτροπία ότι πλέον η κοπέλα όταν είναι 20 ετών έχει γεράσει. Βέβαια αυτό δεν είναι σωστό, ίσα – ίσα τότε αρχίζει και ολοκληρώνεται η κοπέλα στην ζωή της. Καλύτερα θα ήταν να γίνονται γάμοι σε μεγάλη ηλικία. Καλό θα ήταν η νύφη να είναι πάνω από 20 χρονών.

Δεν έχει αλλάξει αυτή η νοοτροπία δηλαδή μέχρι τώρα.

-Προσπαθούμε να το αλλάξουμε. Θα είναι βέβαια ξένο αυτό για εμάς μετά, αλλά έτσι είναι το σωστό. Καλό θα ήταν τα κορίτσια να σπουδάσουν πάνω από όλα, τουλάχιστον στο τεχνικό λύκειο να προλάβουν να πάρουν κάτι από εκεί, για να είναι και πιο όμορφα στην ζωή τους τα πράγματα και πιο εύκολα.

Γιατί οι γάμοι σε μικρή ηλικία συνήθως οδηγούν και στα διαζύγια. Έχουμε πολλά διαζύγια;

-Φυσικά. Όταν είναι η νύφη μικρή, ο γαμπρός μικρός και παντρεύονται και αποκτούν ένα παιδί, δεν έχουν δικό τους σπίτι και ζουν μέσα σε ένα σπίτι που από έξω μπορεί να το δούμε πολύ όμορφο αλλά μέσα εκεί ζουν πολλές ψυχές, πάνω από 10 άτομα και εκεί βγαίνουν και τα προβλήματα. Καλό θα είναι το ζευγάρι να έχει δικό του σπίτι αλλά πού αυτή η δυνατότητα. Και έτσι χωρίζουν τα περισσότερα ζευγάρια.

Και είναι και σημαντικό το θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης που είναι δύσκολο όταν μένεις σε ένα οικισμό σαν το Δροσερό δεν υπάρχουν και πολλές ευκαιρίες εκεί κ. Σαμπιχά.

-Δεν υπάρχουν ευκαιρίες γιατί η ανεργία κάθε χρόνο μεγαλώνει και πιο πολύ. Φυσικά παντού υπάρχουν αυτά τα προβλήματα. Ο άλλος όταν έχει σπουδάσει και πήρε πτυχίο από το πανεπιστήμιο ενώ ο άλλος είναι αγράμματος από ένα οικισμό, ποιος μπορεί να τον διαλέξει στην δουλειά;

Υπάρχει και ένας κρυφορατσισμός που λένε πολλοί ότι εγώ αυτόν δεν τον παίρνω στην δουλειά γιατί είναι από το Δροσερό, είναι Ρομά;

-Ναι, καμιά φορά συμβαίνει και αυτό, αλλά είναι γύρω στα 3-4 χρόνια που υπάρχουν και άνθρωποι που μας βοηθάνε και στηρίζουν όλο αυτό το κομμάτι και να είναι καλά και τους ευχαριστούμε πολύ. Γιατί άλλο είναι να ακούς τον ρατσισμό και άλλο είναι να έρθει ο άλλος να σε πλησιάζει και να πει, έτσι είναι η κουλτούρα σας και γι' αυτό σας αγαπάμε γι' αυτό που κρατάτε και μπράβο σας. Εκεί σου δίνει την άνεση να κυκλοφορείς άνετα μέσα στην Ξάνθη, σε όλη την χώρα.

Σου δίνει θάρρος και κουράγιο για να ξεκινήσεις, γιατί κάποια στιγμή πρέπει να γίνουν και τα πρώτα βήματα να μπορέσουν να ενσωματωθούν μέσα στο κοινωνικό σύνολο, κρατώντας βέβαια τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις.

-Αυτό, δεν θέλουμε να αλλάξουν τα ήθη και τα έθιμά μας, γιατί έτσι είναι η ζωή μας, τα άλλα είναι ξένα για εμάς. Και γι' αυτό έχουμε κάνει το σύλλογό μας, για να δείξουμε την κουλτούρα μας, τον πολιτισμό μας, τα ήθη και τα έθιμα, την γλώσσα μας, αλλά όχι να τα αλλάξουμε. Απλώς να μας δεχθούν οι υπόλοιποι συμπολίτες μας ότι εμείς έτσι είμαστε. Να αλλάξουν όμως οι ζωές των παιδιών μας, να έχουμε έναν όμορφο οικισμό. Το κάθε πράγμα που ξεκινάμε εδώ μέσα να έχει σοβαρότητα και να το τελειώνουμε κιόλας. Να σπουδάσουν τα παιδιά μας, να μπορούν να δουλέψουν κάπου, να τους δεχθούν γι' αυτό που είναι.

Πόσο κουράγιο όμως να κάνει κάποιος στον οικισμό του Δροσερού, γιατί από ό,τι βλέπω βραβεύεστε σαν την «γυναίκα κουράγιο της Νότιας Ευρώπης» σε ειδική τελετή που θα γίνει στην Θεσσαλονίκη από τον Αμερικάνο πρόξενο κ. Χόϊτ Γι στις 11 Μαρτίου.

-Ναι, είναι ευχάριστο αυτό. Το κουράγιο είναι όταν αγαπάς κάτι και γνωρίζεις από παιδί κάποια πράγματα αλλά χωρίς αυτά δεν μπορείς να ζήσεις, εννοώ όχι μόνο ρατσισμό αλλά και διάφορα άλλα που συναντάς σαν παιδί μέσα στην ζωή σου και δεν μπόρεσες να σπουδάσεις, λες έχω ένα στόχο. Τουλάχιστον οι υπόλοιποι, τα παιδιά μας να έχουν αυτό που δεν μπορέσαμε εμείς και το αγαπάς και βγάζεις και την παιδική σου ηλικία και ως εφηβεία που περάσαμε ως γυναίκα βέβαια. Δηλαδή στα 14 παντρεύτηκα, δεν πέρασα εγώ εφηβεία, αλλά προσπαθούμε για τα παιδιά μας. Αγαπάς αγαπώντας τον εαυτό σου πάνω από όλα. Λες ό,τι δεν κατάφερα στο δικό μου εαυτό αλλά τα έχω ζήσει, θα πρέπει τα παιδιά μου να ζήσουν καλύτερα και αγαπάς το κομμάτι γιατί είναι κομμάτι σου, είναι η ζωή σου. Και εδώ οι ζωές μας είναι μία αλυσίδα, όλοι είμαστε μία οικογένεια, δεν υπάρχει ξένος άνθρωπος.

Συνεχίζουν να κάνουν πολλά παιδιά κ. Σαμπιχά στο Δροσερό;

-Συνεχίζουν, εμείς παράγουμε παιδιά, δεν παράγουμε λάδια και κρασιά…

Αυτό που δεν έχει η Ελλάδα. Παιδιά δεν έχει, μεγάλους έχει.

-Εδώ το σύνολο των παιδιών μας ξεπερνάει τα 1.500.

1.500 παιδιά μέσα σε ένα μικρό οικισμό σαν αυτό του Δροσερού.

-Και μόνο που τα βλέπεις καθώς περνάς από κάθε γειτονιά, βλέπεις έξω να παίζουν πάνω από 20 παιδιά.

Αρκεί να βρεθεί ένα καλό μέλλον γι' αυτά τα παιδιά.

-Ναι, να έχουν ένα καλό μέλλον, να μην είναι άρρωστα, να έχουν τα εμβόλιά τους, να έχουν τα βιβλιάριά τους, να έχουν μία άνετη ζωή, να πάνε στο σχολείο, να έχουν και άνεση στο σχολείο τους, γιατί ζητάμε και σχολεία αυτή την στιγμή.

Αυτή η βράβευση από το αμερικάνικο προξενείο της Θεσσαλονίκης πώς προέκυψε κ. Σαμπιχά;

-Έχουν έρθει κάποιες φορές στον σύλλογό μας, είδαν τον σύλλογο, πήγαν στα σχολεία, είδαν την πλατεία μας, είδαν τους υπόλοιπους, μίλησαν με παιδιά και γυναίκες, μίλησαν και με μένα. Δεν μπορώ να σας πω κάτι σε αυτό και μου το κράταγαν και μυστικό. Και εγώ πρόσφατα το άκουσα.

Φυσικά από ό,τι κατάλαβα, το δέχονται και ως σύμβολο μιας γυναίκας που προσπαθεί να παλέψει εκεί, να συσπειρώσει κάποιο κόσμο γύρω της, να κρατήσει τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις, αλλά παράλληλα να δώσουμε και μία διέξοδο για το μέλλον, για τα παιδιά, για τον τόπο.

-Χαιρόμουν να υπάρχουν κι άλλες γυναίκες στο πλευρό της Σαμπιχά με την ίδια βράβευση. Δηλαδή ναι μεν είναι πάρα πολύ όμορφο και να ακουστούμε, αλλά θα ήταν πολύ πιο όμορφο να είμαστε παράδειγμα για τις υπόλοιπες γυναίκες, ότι η ελπίδα πεθαίνει τελευταία.

Αυτά θα μπορούσε να τα πει μόνο η Σαμπιχά Σουλεϊμάνογλου που έχει ζήσει σε δύσκολες συνθήκες και να πει ότι η βράβευση πρέπει να περιλαμβάνει κι άλλες γυναίκες. Συνήθως όλοι το δέχονται μόνο για τον εαυτό τους.

-Ας δώσουμε όμως και σε αυτούς τους ανθρώπους ένα μήνυμα, ότι ο καθένας όταν σκέφτεται μόνο τον εαυτό του είναι σα να λέει εγώ σε όλη την χώρα είμαι μόνος μου και δεν υπάρχει κανείς άλλος. Εάν όμως σκεφτούμε ότι εγώ δεν είμαι μόνη μου μέσα σε αυτή την χώρα, είμαστε όλοι μαζί και προσπαθούμε συνολικά και πάνω σε αυτούς τους ανθρώπους θέλω να πω ένα μήνυμα. Πάνω από όλα να υπάρχει σεβασμός για τον καθένα είτε για την γλώσσα είτε για την κουλτούρα. Εάν σκέφτονται για τον εαυτό τους, το σεβόμαστε αυτό εμείς, αλλά να μην μιλάνε και για τους υπόλοιπους, να μην μολύνουν το περιβάλλον. Εμείς σεβόμαστε τον καθένα όπως νοιώθει, όπως είναι. Να σεβαστούν και τα δικά μας ήθη και έθιμα, την γλώσσα μας, την κουλτούρα μας.

Εμείς να ευχηθούμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και για την βράβευσή σας ως «γυναίκα κουράγιο της Νότιας Ευρώπης», ευχόμενοι τα καλύτερα.